

"Les mariés" par Marc Chagall.

Traité Kétoubot

Danser devant la mariée

Hillel et Chamaï étaient deux grands maîtres qui vécurent peu de temps avant la destruction du second Temple.

Leur manière d'appréhender la Tora reflétait leur approche de la vie. Chamaï voulait s'éloigner de tout mensonge. Hillel considérait le côté relatif de chaque situation.

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף טז עמוד ב

תנו רבנן: כיצד מרקדין לפני הכלה? בית שמאי אומרים: כלה כמות שהיא, ובית הלל אומרים: כלה נאה וחסודה. אמרו להן ב"ש לב"ה: הרי שהיתה חגיגתה או סומא, אומר' לה, כלה נאה וחסודה? והתורה אמרה: (שמות כ"ג) מדבר שקר תרחק! אמרו להם ב"ה לב"ש: לדבריהם, מי שלקח מקח רע מן השוק, ישבחנו בעיניו או יגננו בעיניו? הוי אומר: ישבחנו בעיניו, מכאן אמרו חכמים: לעולם תהא דעתו של אדם מעורבת עם הבריות. כי אתא רב דימי אמר, הכי משרו קמי כלתא במערבא: לא כחל ולא שרק ולא פירכוס ויעלת חן.

תוספות

כלה כמות שהיא - ואם יש בה מום ישתקו ולא ישבחוה אי נמי ישבחוה בדבר נאה שיש בה כגון בעיניה או בידיה אם הם יפות וב"ה אומרים ישבחוה לגמרי דכשמזכירין מה שיש בה לשבח מכלל דשאר לגנאי

Talmud de Babylone traité Kétoubot page 16 b et 17 a

Nos rabbins ont enseigné : [Que doit-on dire] en dansant devant une jeune mariée ? Selon l'école de Chamaï, on doit la décrire telle qu'elle est. Selon l'école d'Hillel, on doit dire qu'elle est belle et gracieuse. Les disciples de Chamaï objectèrent à ceux d'Hillel : ""Et si la jeune mariée est boiteuse ou aveugle, direz-vous qu'elle est belle et gracieuse ? Or il est dit "Tu t'éloigneras de parole mensongère (Ex. 23,7). Les disciples d'Hillel répondirent : "Cependant, si quelqu'un vient de faire un mauvais achat au marché, devons-nous le féliciter de son acquisition ou le déprécier à ses yeux ? Nous devons évidemment le féliciter". De là, les sages ont dit : il faut toujours être dans de bonnes dispositions en société. Lorsque Rav Dimi arriva de Palestine, il raconta : Voici ce qu'on chante là-bas devant une jeune mariée : "Elle n'a maquillé ni ses yeux ni sa face, et [ses cheveux] ne sont pas apprêtés et elle a la grâce d'une gazelle".

Commentaire de Tosfot

Telle qu'elle est – Si elle présente un défaut, on doit donc se taire et ne pas dire sa louange. On peut également dire sa louange sur une autre partie du corps qui serait gracieuse, ses yeux ou ses mains par exemple.

Bet Hillel, eux, pensent qu'il faut faire un compliment total car si on détaille ce qui est positif, on risque d'en déduire que le reste ne l'est pas.

Traduction : Philippe Haddad